

ЗІСТАВНА ГРАМАТИКА. ЧАСТИНА 1. МОРФОЛОГІЯ

Робоча програма навчальної дисципліни (силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Освітня програма	Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська
Статус дисципліни	нормативна
Форма навчання	очна (денна)
Рік підготовки, семестр	1 курс, осінній семестр
Обсяг дисципліни/ освітнього компонента	11 кредитів ЄКТС / 330 годин 7 кредитів ЄКТС / 210 годин (90 аудиторних годин, 120 годин СРС)
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Екзамен / модульна контрольна робота
Розклад занять	http://rozklad.kpi.ua
Мова викладання	англійська
Інформація про керівника курсу/ викладачів	професор, д. філол. н. Тараненко Лариса Іванівна larysataranenko@gmail.com
Розміщення курсу	https://classroom.google.com/u/3/c/MTQ5MDYwOTMyNjYy

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Дисципліна «Зіставна граматики» є обов'язковим компонентом циклу загальної підготовки.

Метою дисципліни «Зіставна граматики» є розвиток англомовної комунікативної компетентності шляхом засвоєння ізоморфних та аломорфних ознак граматичної будови сучасної англійської та української мов.

Метою освітнього компонента «Зіставна граматики. Частина 1. Морфологія» є формування у студентів здатностей усвідомлювати принципи та володіти засобами граматичного вираження самостійних частин мови англійської та української мов у зіставному аспекті, а також здійснювати компаративний аналіз граматичних категорій самостійних частин мови в межах зіставляваних мов, виокремлюючи ізоморфні й аломорфні ознаки.

Засвоєння освітнього компонента "Зіставна граматики. Частина 1. Морфологія" передбачає формування граматичної компетентності, що дозволяє користуватися граматичними ресурсами англійської мови, володіючи необхідним рівнем граматичної правильності в усній та письмовій комунікації; сприяє формуванню умінь зіставного аналізу граматичних одиниць морфологічного рівня мови, усвідомленню мовних явищ, які вивчаються та процесів, що їх зумовлюють, це дає можливість на конкретному мовному матеріалі показати шляхи критичного осмислення мовних фактів та явищ та сприяти розвитку аналітичного мислення студентів як передумови ефективного здійснення подальших наукових лінгвістичних досліджень.

Предмет освітнього компонента «Зіставна граматики. Частина 1. Морфологія» становлять засоби граматичного вираження самостійних частин мови англійської та української мов (парадигмами категоріальних значень іменника, прикметника, прислівника, займенника,

числівника й дієслова), способи реалізації взаємозв'язку граматичних категорій цих частин мови, граматичні структури відповідно до закономірностей їхнього функціонування в усній і письмовій комунікації, а також формування у здобувачів навичок їхнього використання у мовленнєвій і професійній практиці перекладача.

У результаті засвоєння освітнього компоненту освітнього компоненту «Зіставна граматики. Частина 1. Морфологія» формується низка загальних і фахових *компетентностей*:

- **ЗК 05:** здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями;
- **ЗК 10:** здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- **ЗК 11:** здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- **ФК 13:** здатність здійснювати адекватний письмовий та усний переклад фахових текстів

відповідно до чинних нормативних вимог.

Успішне опанування освітнього компоненту «Зіставна граматики. Морфологія» передбачає такі *програмні результати навчання*:

- **ПРН 8:** знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання в професійній діяльності;
- **ПРН 10:** знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності;
- **ПРН 12:** аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють;
- **ПРН 16:** знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Освітній компонент належить до циклу загальної підготовки. Обов'язковими передумовами для вивчення дисципліни є володіння англійською мовою на рівні B2. Знання, уміння та досвід, здобуті у процесі навчання цієї дисципліни, забезпечують подальше оволодіння освітнім компонентом 30 06 «Порівняльна типологія».

3. Зміст навчальної дисципліни

Форма навчання	Всього		Розподіл навчального часу та видами занять		Контрольні заходи	
	кредитів	годин	практичні	СРС	МКР	Семестрова атестація
Денна	7	210	90	120	1	Екзамен

Тематичний план освітнього компонента

Розділ 1. Граматична будова мови. Загальні принципи граматичного аналізу мови.

Тема 1.1. Поняття граматичної будови мови. Базові поняття граматичного аналізу мови.

Тема 1.2. Основні морфологічні одиниці англійської та української мов. Класифікація

Тема 1.3. Лексичні та граматичні аспекти вивчення слова. Основні критерії виділення частин мови.

Розділ 2. Парадигми категоріальних значень іменних самостійних частин мови. Зіставний аналіз їхніх граматичних особливостей. Зіставний аналіз граматичних особливостей службових частин мови.

Тема 2.1 Іменник. Порівняльна характеристика граматичних категорій іменника у зіставлюваних мовах.

Тема 2.2. Артикль. Засоби передачі значень артикля українською мовою.

Тема 2.3. Прикметник, ступені порівняння. Ізоморфні та аломорфні ознаки прикметника англійської та української мов.

Тема 2.4. Прислівник. Порівняльна характеристика прислівника в зіставлюваних мовах.

Тема 2.5. Числівник. Порівняльна характеристика числівника в зіставлюваних мовах.

Тема 2.6. Займенник. Порівняльна характеристика займенника в зіставлюваних мовах.

Тема 2.7. Службові частини мови, їхня порівняльна характеристика.

Розділ 3. Дієслово. Парадигма категоріальних значень англійського та українського дієслів.

Тема 3.1. Загальна характеристика дієслова: семантика, структура та принципи класифікації.

Категоріальна парадигма англійського та українського дієслів.

Тема 3.2. Реалізація категорій числа та особи і часу у зіставлюваних мовах.

Тема 3.3. Співвідношення дієслівної категорії виду. Реалізація категоріального значення тривалості дії в англійській мові.

Тема 3.4. Реалізація категоріального значення перфекту (часової співвіднесеності) в англійській мові.

Тема 3.5. Реалізація категорії стану у зіставлюваних мовах.

Тема 3.6. Співвідношення дієслівної категорії способу дії у зіставлюваних мовах. Наказовий спосіб.

Тема 3.7. Особливості актуалізації умовного способу дії у зіставлюваних мовах.

Тема 3.8. Модальні дієслова: семантичні, морфологічні та синтаксичні властивості.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література:

1. Сучасна українська літературна мова / за ред. М.Я.Плющ. Київ: Вища шк., 2005. 430 с.
2. Evans V. FCE Use of English 2. London: Express Publishing, 2015. 266 p.
3. Karamysheva I. Contrastive Grammar of English and Ukrainian Languages. Vinnytsia: Nova Knyha Publishers, 2012.

Додаткова література:

1. Жлуктенко Ю.О. Порівняльна граматики англійської та української мов. Київ: Вища шк., 1960. 190 с.
2. Мирончук Т.А. Збірник вправ з порівняльної граматики англійської та української мов: навч. посіб. Київ: МАУП, 2005. 128 с.
3. Пастушенко Т.В. Зіставна граматики англійської та української мов: Метод. вказівки до викон. самостійної роботи зі спеціальності «Переклад». Київ: НТУУ «КПІ», 2007. Ч. 1, 2. 20 с.
4. Alexander L.G. Longman Advanced Grammar. Reference and Practice. New York, 1996. 304 p.
5. Alexander L.G. Longman English Grammar. London: Longman Publishing, 1996. 374 p.
6. Korunets I.V. Contrastive Typology of the English and Ukrainian Languages. Kyiv: Lybid, 2003.
7. Levitsky A.E. Practice in comparative grammar of English and Ukrainian. Київ: Освіта України, 2011. 246 с.
8. Swan M. Practical English Usage, 4th ed. Oxford: Oxford University Press, 2016. 768 p.

Література знаходиться у бібліотеці КПІ ім. Ігоря Сікорського, в електронному кампусі та Google класі.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Силабус освітнього компонента «Зіставна граматики. Частина 1. Морфологія» розроблений на основі принципу системності та послідовності, який пов'язаний як з організацією процесу опанування навчального матеріалу, так і з системою дій здобувачів щодо його засвоєння, що дозволяє передбачити навчальні завдання та види діяльності, необхідні для підготовки висококваліфікованих, конкурентоспроможних, інтегрованих до європейського і світового науково-освітнього простору фахівців ступеня бакалавра з філології. Зазначена стратегія передбачає вибір відповідних методів і форм навчання з урахуванням особистісно-орієнтованого й антропоцентричного підходів, створюючи сприятливі умови для творчого розвитку особистості здобувача та його автономності.

Силабус побудований таким чином, що для вивчення кожної наступної теми студентам необхідно застосовувати знання й уміння, отримані в попередній. Лише в такій послідовності здобувачі вищої освіти можуть отримати професійні знання, необхідні для кожного етапу здійснення навчальної діяльності.

Навчання здійснюється на основі **студентоцентрованого підходу** та стратегії взаємодії викладача й здобувачів з метою ефективного засвоєння навчального матеріалу та формування відповідних компетентностей. Під час навчання застосовуються проблемно-пошуковий, інтерактивні методи (дискусії, мозковий штурм, метод проєктів) навчання.

Усі методи і форми навчання орієнтовані на стимулювання пізнавальної діяльності здобувачів, їхньої активності на заняттях, самостійної роботи та креативного мислення, що є визначальними факторами мотивації здобувачів вищої освіти до вивчення освітнього компонента «Зіставна граматики. Частина 1. Морфологія».

№ ПЗ	Тема	Аудиторні години
1	Розділ 1. Граматична будова мови. Загальні принципи граматичного аналізу мови. Тема 1.1. Поняття граматичної будови мови. Базові поняття граматичного аналізу мови. Морфологія і синтаксис. <u>Практичне заняття 1.</u> Місце зіставної граматики серед сучасних лінгвістичних досліджень, її предмет, мета та завдання. Поняття граматичної будови мови. Загальні принципи граматичного аналізу. Характеристика мовних одиниць. Морфологія і синтаксис.	2
2	Тема 1.2. Основні морфологічні одиниці англійської та української мов. Класифікація морфем у зіставлюваних мовах. <u>Практичне заняття 2.</u> Система морфологічних одиниць англійської та української мов. Слово як центральна одиниця мови. Загальна характеристика морфем та її варіантів (морфи, аломорфи).	2
3	<u>Практичне заняття 3.</u> Розгляді підходів до класифікація морфем у зіставлюваних мовах. Транспозиція морфологічних форм в англійській мові у порівнянні з українською. Порівняння дериваційних морфем та флексій у зіставлюваних мовах.	2
4	Тема 1.3. Лексичні та граматичні аспекти вивчення слова. Основні критерії виділення частин мови. <u>Практичне заняття 4.</u> Загальна характеристика лексичного та граматичного значень слова. Типи граматичного значення. Поняття граматичної категорії. Порівняльна характеристика лексико-граматичних класів слів англійської та української мов.	2
5	Розділ 2. Парадигми категоріальних значень іменних самостійних частин мови. Зіставний аналіз їхніх граматичних особливостей. Зіставний аналіз граматичних особливостей службових частин мови. Тема 2.1 Іменник. Порівняльна характеристика граматичних категорій іменника у зіставлюваних мовах. <u>Практичне заняття 5.</u> Загальна характеристика іменника як частини мови в зіставлюваних мовах. Парадигма категорій іменника в зіставлюваних мовах. Семантичні класи іменників в англійській та українській мовах.	2
6	<u>Практичне заняття 6.</u> Загальна характеристика кореляція категорій числа, відмінка і роду іменника у зіставлюваних мовах. Реалізація категорії числа в англійських та українських іменниках.	2

7	<u>Практичне заняття 7.</u> Класифікація незлічуваних іменників. Непродуктивні способи утворення множини в англійській мові. Утворення множини складних іменників.	2
8	<u>Практичне заняття 8.</u> Незлічувані іменники в зіставлюваних мовах. Іменники, що вживаються лише в множині. Іменники, що вживаються лише в однині.	2
9	<u>Практичне заняття 9.</u> Актуалізація категорії відмінка та роду у зіставлюваних мовах. Особливості вираження присвійного відмінка в англійській мові.	2
10	<u>Практичне заняття 10.</u> Актуалізація категорії роду в зіставлюваних мовах. Мовні засоби вираження категорії роду.	2
11	Тема 2.2. Артикль. Засоби передачі значень артикля українською мовою. <u>Практичне заняття 11.</u> Загальна характеристика категорії означеності і неозначеності в зіставлюваних мовах. Вживання неозначеного артикля в англійській мові. Засоби передачі значень артикля українською мовою.	2
12	<u>Практичне заняття 12.</u> Вживання означеного артикля в англійській мові.	2
13	<u>Практичне заняття 13.</u> Випадки відсутності артикля в англійській мові. Вживання артикля з абстрактними іменниками та власними назвами. Способи та мовні засоби вираження означеності/ неозначеності в українській мові.	2
14	Тема 2.3. Прикметник, ступені порівняння. Ізоморфні та аломорфні ознаки прикметника англійської та української мов. <u>Практичне заняття 14.</u> Характеристика прикметника в англійській та українській мовах. Зіставний аналіз морфологічної будови прикметника в зіставлюваних мовах.	2
15	<u>Практичне заняття 15.</u> Кореляція граматичних категорій прикметника. Семантичні класи прикметників у зіставлюваних мовах. Синтетичні, аналітичні та суплетивні способи утворення ступенів порівняння прикметників. Слова на позначення стану.	2
16	Тема 2.4. Прислівник. Порівняльна характеристика прислівника в зіставлюваних мовах. <u>Практичне заняття 16.</u> Характеристика прислівника в англійській та українській мовах. Морфологічна будова прислівників. Розряди прислівників англійської та української мов. Характеристика та особливості вживання ступенів порівняння прислівника в зіставлюваних мовах.	2
17	Тема 2.5. Числівник. Порівняльна характеристика числівника в зіставлюваних мовах. <u>Практичне заняття 17.</u> Характеристика числівника в англійській та українській мовах. Морфологічна будова та семантичні класи числівників у зіставлюваних мовах.	2
18	Тема 2.6. Займенник. Порівняльна характеристика займенника в зіставлюваних мовах. <u>Практичне заняття 18.</u> Характеристика займенника в англійській та українській мовах. Морфологічна будова та семантична характеристика займенників у зіставлюваних мовах. Розряди займенників у зіставлюваних мовах. Кореляція категорій особи, числа, відмінка і роду займенника.	2

19	Тема 2.7. Службові частини мови, їхня порівняльна характеристика. <u>Практичне заняття 19.</u> Інвентар та загальна характеристика службових слів в англійській та українській мовах. Класифікація та характеристика прийменників зіставляваних мов.	2
20	Розділ 3. Дієслово. Парадигма категоріальних значень англійського та українського дієслів. Тема 3.1. Загальна характеристика дієслова: семантика, структура та принципи класифікації. Категоріальна парадигма англійського та українського дієслів. <u>Практичне заняття 20.</u> Загальна характеристика дієслова. Морфологічна будова. Принципи класифікації дієслів в англійській та українській мовах. Основні форми дієслова в порівнюваних мовах.	2
21	<u>Практичне заняття 21.</u> Категоріальна парадигма англійського та українського дієслів. Основні форми дієслова в порівнюваних мовах.	2
22	Тема 3.2. Реалізація категорій числа та особи і часу у зіставляваних мовах. <u>Практичне заняття 22.</u> Реалізація категорії числа та особи в зіставляваних мовах. Засоби вираження граматичного значення особи та числа дієслова в англійській та українській мовах.	2
23	<u>Практичне заняття 23.</u> Реалізація категорії часу у зіставляваних мовах. Функціонування форм теперішнього часу англійського дієслова групи Indefinite.	2
24	<u>Практичне заняття 24.</u> Функціонування форм минулого часу англійського дієслова групи Indefinite.	2
25	<u>Практичне заняття 25.</u> Функціонування форм майбутнього часу англійського дієслова групи Indefinite. Явище узгодження часових форм дієслова в англійській мові.	2
26	Тема 3.3. Співвідношення дієслівної категорії виду. Реалізація категоріального значення тривалості дії в англійській мові. <u>Практичне заняття 26.</u> Порівняльна характеристика видо-часових форм дієслова активного стану. Реалізація категоріального значення тривалості дії в англійській мові.	2
27	<u>Практичне заняття 27.</u> Співвідношення дієслівної категорії виду. Утворення та функціонування видо-часових форм англійського дієслова групи Progressive (continuous).	2
28	Тема 3.4. Реалізація категоріального значення перфекту (часової співвіднесеності) в англійській мові. <u>Практичне заняття 28.</u> Реалізація категоріального значення часової співвіднесеності в англійській мові. Граматичні засоби вираження значення доконаності / недоконаності англійського та українського дієслова.	2
29	<u>Практичне заняття 29.</u> Утворення та функціонування видо-часових форм англійського дієслова групи Perfect.	2
30	Тема 3.5. Реалізація категорії стану у зіставляваних мовах. <u>Практичне заняття 30.</u> Реалізація категорії стану у зіставляваних мовах. Аналіз видо-часових форм дієслова у пасивному стані у порівнюваних мовах. Граматична дієслівна ознака перехідності / неперехідності в англійській та українській мовах.	2
31	<u>Практичне заняття 31.</u> Граматичні засоби вираження значення пасивної дії в англійській мові.	2

32	Тема 3.6. Співвідношення дієслівної категорії способу дії у зіставлюваних мовах. Наказовий спосіб. <u>Практичне заняття 32.</u> Явище модальності. Співвідношення дієслівної категорії способу дії у зіставлюваних мовах. Загальна характеристика дійсного, наказового та умовного способів дії.	2
33	<u>Практичне заняття 33.</u> Мовні засоби вираження наказового способу в англійській мові.	2
34	Тема 3.7. Особливості актуалізації умовного способу дії у зіставлюваних мовах. <u>Практичне заняття 34.</u> Загальна характеристика умовного способу дії. Мовні засоби вираження нереальності в англійській мові.	2
35	<u>Практичне заняття 35.</u> Утворення і вживання теперішнього та минулого часів умовного способу.	2
36	<u>Практичне заняття 36.</u> Типи підрядних речень англійської мови, в яких актуалізується граматична структура умовного способу, та їхні відповідники в українській мові. Утворення і вживання умовного способу в предикативних та атрибутивних підрядних реченнях.	2
37	<u>Практичне заняття 37.</u> Утворення і вживання умовного способу в підрядних реченнях додатку й обставини. Сталі та емфатичні конструкції реалізації умовного способу дії в зіставлюваних мовах.	2
38	<u>Практичне заняття 38.</u> Вживання умовного способу в простих реченнях, особливості відтворення його значень в українському перекладі.	2
39	Тема 3.8. Модальні дієслова: семантичні, морфологічні та синтаксичні властивості. <u>Практичне заняття 39.</u> Система модальних дієслів в англійській мові: семантичні, морфологічні та синтаксичні властивості.	2
40	<u>Практичне заняття 40.</u> Парадигма значень та форм модальних дієслів <i>can, may</i> .	2
41	<u>Практичне заняття 41.</u> Граматичні форми, значення та функції модальних дієслів. Парадигма значень та форм модальних дієслів <i>should, have to</i> .	2
42	<u>Практичне заняття 42.</u> Парадигма значень та форм модальних дієслів <i>to be to, ought to, must</i> .	2
43	<u>Практичне заняття 43.</u> Парадигма значень та форм модальних дієслів <i>will, shall, need, dare</i> .	2
44	<u>Практичне заняття 44.</u> Написання МКР.	2
45	<u>Практичне заняття 45.</u> Підвищення рейтингу.	
Всього:		90

6. Самостійна робота студента

Вивчення дисципліни включає такі види самостійної роботи:

- підготовка до практичних занять;
- підготовка до екзамену.

Терміни виконання завдань і форма звітності згідно з п.7 цього силабусу. Рекомендований час на підготовку до практичного – 1 год. СРС; екзамену – 30 год. СРС.

№ ПЗ	Тема	СРС
1	Розділ 1. Граматична будова мови. Загальні принципи граматичного аналізу мови.	4

	Тема 1.1. Поняття граматичної будови мови. Базові поняття граматичного аналізу мови.	
2	Тема 1.2. Основні морфологічні одиниці англійської та української мов. Класифікація	4
3	Тема 1.3. Лексичні та граматичні аспекти вивчення слова. Основні критерії виділення частин мови.	6
4	Розділ 2. Парадигми категоріальних значень іменних самостійних частин мови. Зіставний аналіз їхніх граматичних особливостей. Зіставний аналіз граматичних особливостей службових частин мови. Тема 2.1 Іменник. Порівняльна характеристика граматичних категорій іменника у зіставлюваних мовах.	6
6	Тема 2.2. Артикль. Засоби передачі значень артикля українською мовою.	4
7	Тема 2.3. Прикметник, ступені порівняння. Ізоморфні та аломорфні ознаки прикметника англійської та української мов.	4
8	Тема 2.4. Прислівник. Порівняльна характеристика прислівника в зіставлюваних мовах.	4
9	Тема 2.5. Числівник. Порівняльна характеристика числівника в зіставлюваних мовах.	4
10	Тема 2.6. Займенник. Порівняльна характеристика займенника в зіставлюваних мовах.	4
11	Тема 2.7. Службові частини мови, їхня порівняльна характеристика.	4
12	Розділ 3. Дієслово. Парадигма категоріальних значень англійського та українського дієслів. Тема 3.1. Загальна характеристика дієслова: семантика, структура та принципи класифікації. Категоріальна парадигма англійського та українського дієслів.	6
13	Тема 3.2. Реалізація категорій числа та особи і часу у зіставлюваних мовах.	4
14	Тема 3.3. Співвідношення дієслівної категорії виду. Реалізація категоріального значення тривалості дії в англійській мові.	4
15	Тема 3.4. Реалізація категоріального значення перфекту (часової співвіднесеності) в англійській мові.	4
16	Тема 3.5. Реалізація категорії стану у зіставлюваних мовах.	4
17	Тема 3.6. Співвідношення дієслівної категорії способу дії у зіставлюваних мовах. Наказовий спосіб.	6
18	Тема 3.7. Особливості актуалізації умовного способу дії у зіставлюваних мовах.	6
19	Тема 3.8. Модальні дієслова: семантичні, морфологічні та синтаксичні властивості.	6
20	Підготовка до МКР	4
21	Підготовка до екзамену	30
Всього:		120

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування практичних занять, активна робота на них і виконання домашніх завдань необхідні для розвитку практичних навичок і компетентностей та досягнення програмних результатів навчання загалом. Перед практичним заняттям здобувач вищої освіти ознайомлюється з рекомендованою літературою, наданою викладачем. Усі необхідні навчальні матеріали викладач розміщує на гуглдиску або в онлайн середовищі Google Classroom, доступ до якого мають студенти, які вивчають цей освітній компонент.

Актуальну інформацію щодо організації навчального процесу з дисципліни студенти отримують через повідомлення у групі в Telegram/Viber/ WhatsApp або Електронному кампусі. Під час змішаної форми навчання заняття проходять у форматі відеоконференцій на платформі ZOOM.

Виконані домашні навчальні завдання здобувачі вищої освіти завантажують у свої папки на гуглдиску або здають через Google Classroom, доступ до яких надає викладач протягом першого тижня навчання. *Термін виконання* домашнього навчального завдання – *згідно з інструкціями викладача*. Завдання, подані на перевірку після закінчення визначеного терміну, оцінюються в 0 балів. Якщо студент не здав завдання протягом визначеного терміну з поважної причини, яку підтверджує офіційний документ (довідка про непрацездатність, службова записка тощо), він може представити виконані завдання за графіком, узгодженим з викладачем. Перескладання домашніх навчальних завдань з метою підвищення оцінки не передбачено. Відпрацювання пропущених без поважної причини занять за рахунок виконання додаткових навчальних завдань не передбачено.

Поточний контроль. Викладач регулярно заносить результати поточного контролю в модуль «Поточний контроль» Електронного кампусу згідно з Положенням про поточний, календарний і семестровий контроль в КПІ ім. Ігоря Сікорського. Детальніше: <https://osvita.kpi.ua/node/32>. Ознайомитися з результатами поточного контролю студент може в особистому кабінеті в Електронному кампусі.

Правила призначення заохочувальних балів. Відповідно до Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/37>), заохочувальні бали не входять до основної 100-бальної шкали РСО і не можуть перевищувати 10% рейтингової шкали, тобто максимальна кількість додаткових балів – 10. Для підвищення мотивації здобувачів вищої освіти займатися науково-дослідницькою роботою, їм призначають заохочувальні бали за участь у науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах і воркшопах за тематикою освітнього компонента (за умови публікації тез доповіді або наявності сертифікату про участь у відповідному заході). Підставою для нарахування заохочувальних балів може бути участь у перекладацьких проєктах КПІ ім. Ігоря Сікорського. Штрафні бали з освітнього компоненту не передбачені.

Академічна доброчесність. Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (<https://kpi.ua/code>) та Положенні про систему запобігання академічному плагіату (<https://osvita.kpi.ua/node/47>).

Норми етичної поведінки. Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Використання інструментів штучного інтелекту. Університет підтримує раціональне експериментування з генеративними інструментами ШІ, але за умови врахування важливих аспектів використання таких інструментів, зокрема: інформаційної безпеки, конфіденційності даних, дотримання вимог авторського права та академічної доброчесності. Під час використання інструментів ШІ слід керуватися Політикою використання штучного інтелекту для академічної діяльності в КПІ ім. Ігоря Сікорського <https://osvita.kpi.ua/node/1225>.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів. Студенти мають право аргументовано оскаржити результати будь-яких контрольних заходів, пояснивши з яким

критерієм не погоджуються. Процедуру деталізовано в Положенні про апеляції в КПІ ім. Ігоря Сікорського <https://osvita.kpi.ua/node/182>.

Інклюзивне навчання. Освітній компонент може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами, окрім студентів з серйозними вадами зору, які не дозволяють виконувати завдання за допомогою персональних комп'ютерів, ноутбуків та/або інших технічних засобів. Детальніше про забезпечення інклюзивності освіти в КПІ ім. Ігоря Сікорського за посиланням <https://osvita.kpi.ua/node/172>.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Процедура оцінювання результатів навчання за цим освітнім компонентом, форми контролю і рейтингова система оцінювання регламентовані Положенням про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/37>) та Положенням про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/32>).

Результати навчання з дисципліни оцінюються за PCO другого типу, тобто підсумкова оцінка здобувача формується на основі двох складових: стартової та екзаменаційної. Оцінювання результатів навчання здійснюється за 100-бальною шкалою.

Оцінювання та поточний контроль. Система оцінювання орієнтована на отримання балів за роботу на практичних заняттях і написання модульної контрольної роботи (МКР) в кінці семестру. *Рейтинг* студентів з освітнього компоненту складається з балів, отриманих за:

- 1) роботу на 43 практичних заняттях (перше – не оцінюється, останнє – написання МКР);
- 2) написання однієї модульної контрольної роботи.

№ з/п	Контрольний захід	%	Ваговий бал	Кіл-ть	Всього
1.	Робота на практичних заняттях	43%	1	43	43
2.	Написання МКР	17%	17	1	17
	Всього				60

Робота на практичних заняттях.

Основні критерії оцінювання роботи студентів на практичних заняттях базуються на дескрипторах відповідно до рівня володіння мовою у Загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти. Формування граматичної компетентності студентів передбачає оволодіння ними: знаннями, навичками та уміннями використання граматичних ресурсів англійської мови у різних видах (рецептивних та продуктивних) мовленнєвої діяльності, уміннями здійснювати компаративний аналіз граматичних явищ англійської та української мов з метою усвідомлення особливостей структур обох мов.

Максимальний ваговий бал за роботу на практичному занятті – 1 бал:

- «відмінно» 0,9 – 1 балів;
- «добре» 0,75 – 0,8 балів;
- «задовільно» 0,6 – 0,7 балів;
- «незадовільно» 0 – 0,5 балів.

Критерії оцінювання роботи на практичних заняттях.

«відмінно» – активна робота на парі, повне і цілком правильне виконання домашніх навчальних завдань з урахуванням вивченого матеріалу за темою заняття (не менше 90% потрібної інформації);

«добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями під час заняття; домашнє навчальне завдання виконане з незначними помилками;

«задовільно» – неповне виконання домашнього завдання (не менше 60% потрібної інформації) та незначні помилки під час роботи на занятті; якщо студент не здав домашнє навчальне завдання, але активно працює на занятті, його робота буде оцінена за цим критерієм;

«незадовільно» – незадовільна робота під час заняття (менше 60% потрібної інформації) та невиконане домашнє навчальне завдання.

Модульна контрольна робота (МКР) виконується письмово. МКР складається з 17 тестових завдань, кожна правильна відповідь за яке оцінюється в 1 бал.

Максимальний ваговий бал за МКР – 17.

«відмінно»	15,3 – 17 бали;
«добре»	12,75- 15,2 балів;
«задовільно»	10,2 – 12,7 балів;
«незадовільно»	0 – 10,1 балів.

Результати поточного контролю оголошуються кожному студенту окремо у присутності або в дистанційній формі (електронною поштою або через Telegram/Viber/ WhatsApp) і обов'язково проставляються викладачем в Електронному кампусі в модулі «Поточний контроль».

Календарний контроль провадиться на 8 та 15 тижнях осіннього семестру як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу здобувачем вищої освіти. Для отримання позитивної оцінки з календарного контролю поточний рейтинг здобувача повинен становити не менше 50% від максимально можливого на час проведення цього контролю.

Критерій		I календарний контроль	II календарний контроль
Термін календарного контролю		8-ий тиждень	15-ий тиждень
Умови отримання атестації	Поточний рейтинг	≥ 10 балів	≥ 19 балів

Семестровий контроль проводиться у формі екзамену. Умовою допуску до семестрового контролю є позитивна оцінка з модульної контрольної роботи та виконання умови допуску до семестрового контролю (якщо здобувач у підсумку набрав не менше 30 балів).

Бали за екзамен сумуються з балами, отриманими студентами впродовж семестру, і рейтингова оцінка є остаточною. Екзамен проводиться в усній формі і передбачає перевірку лінгвістичної компетентності та теоретичної підготовки студентів (відповідь на 2 теоретичні питання) та рівня їхніх умінь застосовувати знання при виконанні практичних завдань. Отже, екзамен складається з трьох завдань: двох теоретичних питань та практичного завдання.

Ваговий бал за перші два теоретичні питання за кожне – 10 балів.

Виконання першого й другого завдання екзамену оцінюється за такою шкалою:

– «відмінно» – повна відповідь на теоретичне питання, допускаються одна чи дві несуттєві помилки – 9-10 балів.

– «добре» – неповністю висвітлене питання, виконання завдання з незначними помилками – 7,5-8,9 балів.

– «задовільно» – частково висвітлене питання, виконання завдання з кількома незначними помилками – 6-7,4 балів.

– «незадовільно» – незадовільна відповідь, виконання менше 60% контрольного завдання. Мовлення незв'язне, нечітке, висловлювані думки незрозумілі – 0 балів.

Ваговий бал за третє практичне питання – 20 балів.

Виконання третього завдання екзамену оцінюється за такою шкалою:

– «відмінно» – безпомилкове виконання завдання, граматично правильний переклад та коректне тлумачення граматичних явищ. Допускаються одна чи дві помилки – 18-20 балів.

– «добре» – повне виконання завдання та виконання завдання з незначними помилками; коректний переклад з декількома граматичними помилками – 15-17 балів.

– «задовільно» – неповне виконання завдання та виконання завдання з кількома незначними помилками; в перекладі наявні численні порушення граматичних норм англійської мови – 12-14 балів.

– «незадовільно» – незадовільна відповідь, виконання менше 60% контрольного завдання – 0 балів.

Критерії оцінювання екзамену

Бали R	Критерії оцінювання	Традиційна екзаменаційна оцінка
38-40	Високий рівень виконання всіх завдань тесту	Відмінно
34-37	Належний рівень виконання всіх завдань тесту (1-2 незначні помилки)	Добре
30-33	Достатній рівень виконання всіх завдань тесту (1-2 незначні помилки, 1-2 суттєві помилки)	
26-29	Задовільний рівень виконання завдань тесту (3-4 незначні помилки, 2-3 суттєві помилки)	Задовільно
24-25	Низький рівень виконання завдань тесту (4-5 незначних помилок, 4 і більше суттєві помилки)	
0-23	Незадовільний рівень виконання завдань екзамену	Незадовільно

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

Результати оголошуються кожному студенту окремо у присутності або в дистанційній формі (е-поштою).

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

9.1. На модульну контрольну роботу винесено тематичний матеріал, прописаний у п. 5 цього силабусу.

9.2. Для цього освітнього компонента передбачене визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті згідно з процедурою, прописаною у Положенні про визнання

в КПІ ім. Ігоря Сікорського результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті (<https://osvita.kpi.ua/node/179>).

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Укладено професором кафедри ТППАМ д. філол. н. Тараненко Л.І.

Ухвалено кафедрою ТПП АМ (протокол № 15 від 24 червня 2024 р.)

Погоджено Методичною комісією факультету лінгвістики (протокол № 12 від 26 червня 2024 р.)